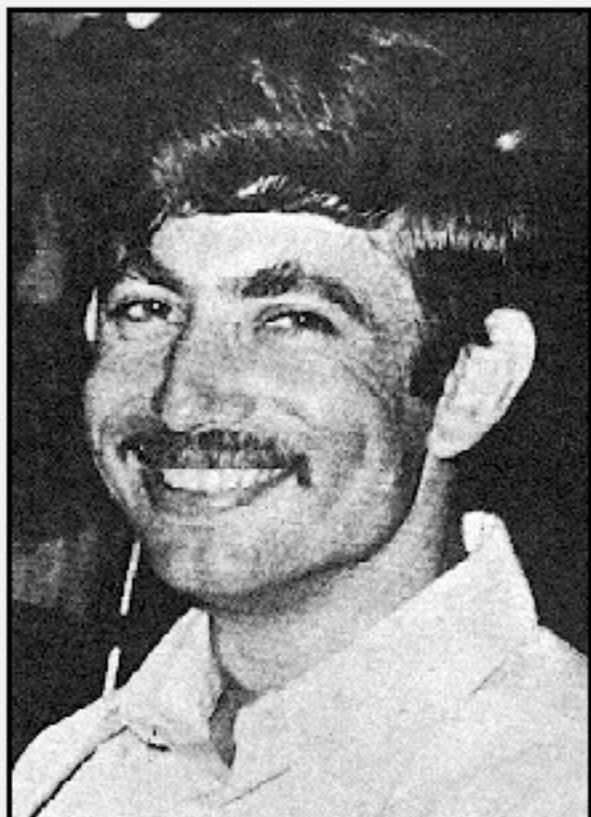

ליכוד פו שטנדר זאב זי"ל

שטנדר זאב

זי"ל

אל"מ ינאי-מפקד היחידה במלחמה

דממת הקודש המסורתית של יום הכפורים הופרעה מבוקר של יום ע"י תנועת כלי רכב צבאיים וטיסת מטוסים בלתי מקובלת אשר רמזו על מצב בטחוני רוי מתח. בצהרי היום בשעה 13.50 נקרעה דממת יום הכפורים ע"י צפירות אזעקה אשר בשרו לישוב כולו כי אויבנו יצאו כנגדנו במתקפה כללית להשמידנו, דוקא בצהרי יום הכפורים - יום חשבון הנפש הפרטי והלאומי.

החשש וחוסר הודאות, אשר לוו מהבוקר בניחושים ובהערכות, הפכו בן-רגע למציאות אכזרית. לוחמי ישראל בסדיר ובמילואים נזעקו מידיית לדגל ונקבצו איש איש ליחידתו, איש איש לתפקידו מתוך רצון עז לחרף נפשם על הגנת מולדתנו.

זאב, משה וישראל ז"ל אשר חגגו את יום הכפורים בקרב משפחותיהם, לא נזקקו לאות שיזעיקם, הם התיצבו לדגל בזמן הקצר ביותר האפשרי.

זכרים לזכרו fe שטנדר זאב ז"ל

זאב שטנדר ז"ל

זאב שטנדר ז"ל שרת ביחידה כשלוש וחצי שנים. היכרותו עם היחידה נוצרה עת שרת בפקוד צפון כקמב"ץ סיירת אגוז. הפעילות הרבה של שתי היחידות באיזור גבול הצפון חיבו תאום מדוקדק. זאב סייע רבות לפעילות זו תוך גלוי רצון טוב, הבנה ועזרה אישית.

במאי 70 הצטרף זאב לשורות היחידה. הוא נשלח לאולפן לערבית ללמוד השפה המהווה יסוד לפעילות ביחידה. עם תום הקורס אותו סיים בהצלחה הוצב זאב באיזור הצפון והחל בלמוד העבודה המעשית.

בצפון שרת זאב כשנתיים ימים בתפקידי ק. שטח ואחראי צוות פתוח. תוך זמן קצר יצר לו מעמד חברתי איתן בקרב קציני היחידה, כמו כן יצר היכרויות נרחבות בקרב אוכלוסיית מרחב הצפון בכלל ובקרב תושבי צפת בפרט. בתקופה זו גם הכיר את אשתו לעתיד רחל'ה.

זכרים, זכרו fe טנדד זאב ז"ל

בחודש מרץ 73 הועבר זאב לתפקיד חדש למפקדת היחידה.
בתפקידו החדש עבד בסמוך לי משך חצי שנה עד למלחמת
"יום הכפורים".

בתפקיד זה גלה זאב את מלוא כשרונותיו, אשר תרמו רבות
להצלחתו בתפקיד.

זאב גלה בתפקידו כשרונות טכניים ויכולת יצירת קשרים
אישיים בלתי רגילה, אשר תרמה רבות לקדום העבודה.

זאב נהנה מאד מתפקידו החדש והשקיע בו ימים ולילות. בעתות
הפנאי היה נוסע לצפת שם התגוררה אשתו לעתיד רחל'ה ושם
השאיר חבורת ידידים ענפה.

בחודש יולי 73 נשא את רחל'ה לאשה. את ביתם בנו בראש
פינה, שם התעתדה רחל'ה לעבוד כמורה. חוזהו של זאב
עמד להסתיים בסוף שנת 73. הוא פסח על שני הסעיפים; האם
להמשיך בשרותו הצבאי בו מצא ענין רב, או לצאת לחיים
האזרחיים ולהקים את משפחתו בנחת ובשלוה.

זכרים, לזכרו fe טנדד, זאב, ז"א

לבטיו נמשכו מספר חודשים. הנסיעות הארוכות ממקום השרות בת"א לראש פינה, וקשיי התחבורה וההיעדרות מהבית עשו את שלהן ולזאב נראה כי עם גמר חוזהו ישתחרר.

ביום הכפורים שהה זאב בצפת. בצהרי היום נזעק למשרדי מרחב צפון ובקש להצטרף לכוחות הקדמיים ולתרום מנסיונו כלוחם וכקצין מודיעין.

משך יומיים לא אשרתי לו להצטרף לכוחות הלוחמים, היות וחשבתי שאזדקק לשרותו במפקדת היחידה. משך היומיים הנזכרים לא פסק מלהפציר בי כי אאשר הצטרפותו לכוחות הלוחמים. לכשנתעצמו הקרבות והורגש חסרונם של קצינים מוכשרים ומיומנים בחזית, אשרתי הצטרפותו לחטיבת שריון אשר לחמה ברמה בקרבות הבלימה ובפריצה לסוריה.

חטיבת השריון אליה צורף זאב היתה הכח העיקרי אשר בלם את התקפת הפתע הסורית בחזית הגולן. על פי עדויות חבריו ללחימה גילה זאב משך הלחימה את תכונותיו הנעלות המוכרות לו היטב כלוחם וכרע.

ישע-מפקדו הישיר של זאב

זאביק

האם היית רוצה בכל המהומה הזאת מסביבך?
האם בכלל היית רוצה שיכתבו ויעלו קווים לדמותך? האם
הכרתיו? והאם הייתי לגביך מפקד בלבד או אולי גם חבר?
שאלות אלו ורבות אחרות נשארו לפחות אצלי סתומות ונעלמות
לאחר שהלכת ללא שוב, קשה עלי הכתיבה. כיום ברורה לי
נקודה אחת בלבד והיא שהחילותי להכירך על צדדיך השונים
רק לאחר שנפלת.

נזכר אני בפגישתנו הראשונה בחודש מרץ 1972 עם הגעתי
ליחידה בצפון. פגישה בה העלית טענות רבות וקשות,
שנסובו בעיקר סביב בעיות חוסר היחס וההתחשבות באנשים
ובבעיותיהם הקטנות. וזאת תוך מתן דוגמאות רבות, שמרביתן
כך הסתבר לי מאוחר יותר, לא נגעו לך באופן ישיר.

דברים לזכרו של טנדר זאב ז"ל

בשלבים מאוחרים יותר ולאחר שהצלחתי במהלך עבודתנו המשותפת לתהות מעט יותר על קנקנך, הבנתי שהתרשמותי השלילית מפגישה ראשונה זו אינה נכונה. וזאת פשוט, משום שנימנת על אותם בודדים באותה עת שיושר אישי, רגישות לחוסר צדק ולעוול הנעשה לאחרים, הנחו אותם להגיב ולמחות. מתוך מגמה לנסות ולתקן פניהם של דברים ולו גם על חשבון טובתם האישית.

תפקיד חדש וקשה הוטל על כתפייך באותה עת. במסגרתו עשית ימים כלילות במרחבי הגליל, יהודה ושומרון ואף לרצועת עזה הגעת, בנסיונותיך להגיע להשגים במהירות המירבית. רגע יאוש ותסכול לא מועטים עברת בתפקיד זה, שהסיכויים להצליח בו מועטים וללא יחס למאמצים המושקעים בו והתלויים הרבה במזל.

נזכר אני בדיווחך המדויק הקצר והתכליתי. ובהתרגשותך כשתוצאות מאמציי הניבו לאחר מספר חודשים פירות ראשונים. אשר הביאו לסיכול בלעדי וראשוני מסוג, באותה עת של פעילות נגד בטחון המדינה.

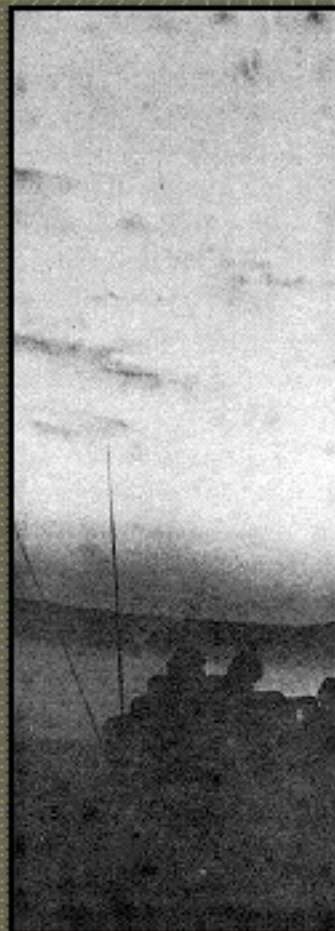

זכרים, זכרו fe טנדר, זאב ז"ל

הצלחתך זו גרמה להערכות שונה לצורך טיפול באותו נושא, ולהצלחות רבות אחרות שהפכו היום לענין שבשיגרה. הצלחה זו אשר ודאי היתה מסנוורת עיניהם של רבים לא סינוורה עינך. אלא להיפך דירבנה אותך להשקעת מאמצים רבים יותר, מעל ומעבר למה שנדרש ממך, וזאת תוך חתירה מתמדת לביצוע נקי ומושלם.

לאחר כשנה וחצי של שרות בתפקיד קשה זה, עברת ולא בשמחה רבה, לשרת במפקדת היחידה. בתפקיד, בו היות חייב לסייע לכלל מרחבי ובסיסי היחידה. למרות זאת, חשנו כולנו בצפון כי הינך עימנו, מוטרד בבעיותינו, משתדל לסייע לנו בצורה הטובה ביותר ולו גם על חשבון מרחבים ובסיסים אחרים. ותגובתך בששה באוקטובר 1973, אך ורק המחישה התקשרותך האישית לגליל. את נופיו ויופיו אהבת והכרת, ובו החלות לבנות את ביתך.

למרות שהיית חייב בהתיצבות במפקדת היחידה, לא החיצבת שם, אלא במרחב צפון, בו ראית מקומך הטבעי בשעת מצוקה.

דברים לזכרו של טנדר גאב, ז"ל

דרישות שחזרו ועלו במשך יום כיפורים, שתתיצב במפקדת היחידה נדחו על ידך מסיבה זו ובסופו של דבר השגת מה שביקשת וניתן לך אישור להישאר עם חבריך בצפון. לאחר שאושר לך לא לחזור לעורף אלא להישאר בצפון, הסתובבת במשך יומיים כסהרורי בבסיס וחזרת ודרשת להיות משובץ ליחידה הנלחמת בחזית. ותשובות שקיבלת כי חיוני שישארו מספר קצינים מנוסים כעתודה לצרכים מיוחדים לא סיפקו אותך, משום שחששת שהמלחמה תסתיים ואתה כיוצא יחידה קרבית לא תספיק לעשות דבר במלחמה זו. דרישותך בנושא זה נמשכו ברציפות עד יום ב', שמני באוקטובר 1973, עת שובצת לשרידיה של יחידת שריון מובחרת, אשר התלכדה מחדש ויצאה שנית למלחמה באויב הסורי. ושם בעת הדיפת אויב זה ולחימה בשטחו, מצאת את מותך.

יהי זכרך ברוך

ירושע

הפעם האחרונה

אריק

יום ו', חמישה באוקטובר 1973 - ערב מלחמת יום הכיפורים.

זאביק, לבוש מדי צנחנים הכין עצמו לקראת חופשת יוה"כ. ישבתי בחדר מסיים עבודתי ומוכן לצאת לדרכי. "נו, מה עושים ביום הכיפורים, זאביק?" , שאלתי. זאביק ענה בפשטות: "לים". רציתי להמשיך ולשאול "מה פתאום?" אך השאלה לא באה. "טוב, אוקיי, זאביק, אז להתראות ביום ראשון", אמרתי מבלי להבין את משמעות דבריו.

ביום ראשון לא התראינו - מלחמת יום הכיפורים היתה כבר בעיצומה. המלחמה "תפסה" אותנו בגזרה הצפונית. באותו יום לא עלה ברעתי כי לא נתראה, האמת המרה הוכיחה את ההיפך...

אחותו

המאמצת

עברה שנה עצובה... היו בה סתיו, שלכת, גשם, אניב ואפילו קיץ. אבל אתה לא היית...

אני זוכרת כאשר באח אלינו, זה היה פעם באחד מאחרי הצהריים. שנינו היינו ילדים ולמרות הברלי הגיל תמיד ניסית להיות לי אח טוב, ביחד עם שני אחי הגדולים. תמיד נתת לי מזמנך, כמה רגעים של בלוי, של משחק.

השנים חלפו מהר, כי זה טבעו של הזמן, ואנחנו גדלנו, אתה עמדת לפני הגיוס לצה"ל. זוכרת אני בקורים חטופים ושבתות משפחתיות שכולם היו בבית. מאוחר יותר החלטת לעזוב את הקבוץ. אז לא הבנתי מה היו שיקולייך ורצונותייך כי לא הרבית לספר. אני החלטתי שברצוני לכתוב לך תמיד, לכתוב לך ככל שאוכל יותר, כדי לשמור על הקשר. תמיד חיכיתי לבקורים של שבת אחרי הצהריים. ואתה היית מפתיע מידי פעם. היית מחייך מתחת לשפם ולא שוכח אף פעם למשוך לי בצמות. אף פעם לא שכחת לשאול לשלומי ולשלום כל הענינים עליהם אהבת לשמוע ורצית תמיד שאספר, אבל ממך היה לי קשה

זכרים לזכרו של שטינדל ז"ל

להוציא. המלים שלך היו לפעמים שתיקות ארוכות אותן שמרת בתוכך. אהבנו לפעמים לעקוץ אחד את השני, סתם בכה תוך כדי שיחה או פטפוט של יום יום והיינו מוצאים את הדבש שבעוקץ.

ערב אחד באת וספרת לי שאתה מתחתן. שמחתי וביחד אתך חשתי באביב הפורח בהמון תקוות מאושרות.

עכשיו... נשארו בתוכי זכרונות שאינם תואמים למציאות עצובה ואחרת. לפעמים נדמה לי שאתה עוד תפתיע באח השבתות ואולי כדאי עוד לחכות... אבל המציאות מחזירה אותי אל עצמה.

ושוב באה שלכת של סתיו וחורף ועננים וקיץ... אבל אתה לא באת. והם ימשיכו בשלהם ויבואו שוב ושוב צעירים וחדשים לעולם, אבל יבואו אלינו לבד - בלעדך.

עפרה

משפחת זבידה

את זאב הכרנו דרך עבודתו המשותפת עם יעקב. יחסי העבודה הטובים התפתחו לידידות אמיצה, שנמשכה גם לאחר שעות העבודה.

באחד מימי שישי, רצינו כל המשפחה לבלות בצפת עם יעקב. וזאב העמיד לרשותנו את דירתו. קשה היה להאמין שזוהי דירת רוק. הכל היה מסודר ומאורגן להפליא. כל דבר מונח במקומו. לא היה חסר בה דבר. הדירה העידה על בעליה. ונעים היה להיות בה.

מאוחר יותר יצא לנו להפגש אתו במפגש חברים. הוא לא הרבה לדבר, אך חשת בנוכחותו כשמידי פעם היה מוסיף לשיחה איזו אמרה, או בדיחה, בחרש ההומור האירוני שכל כך אפיין אותו. מעולם לא נשמעה תלונה מפיו. קשיי החיים התבטאו אצלו בהומור והדבר עודד את אלה ששהו במחיצתו.

זכרים לזכרו fe טנדר זאב ז"ל

חיבה מיוחדת רכש זאב לילדים והילדים אהבו אותו מאד. לא לעתים קרובות יצא לו לבוא לבקרנו, אך כשהגיע היה בן בית. מיד היתה מתפתחת שיחה בינו לבין הילדות. היה מושיב אותן על ברכיו ומתלוצץ אתן בדרך האופינית לו. מעולם לא הגיע בידיים ריקות. תמיד הביא אתו איזו מזכרת קטנה שהעידה על טוב טעם. כמו קרפדה עשויה מעץ, שפיה משמש כמחזיק מכתבים, או ספר צלומים. תמיד נהג זאב בדרך טבעית בלתי שגרתית.

יחסי הידידות התהדקו יותר כשהתחיל ללכת ברצינות עם רחלה. הוא הביא אותה לביתנו ויחד סעדנו בערב שישי. מיד לאחר הארוחה, ללא גינוני טקס, קם זאב להוריד את הכלים ולסדר את הכל במקומו. לא כמו אורח שמחכה שישרתו אותו. תמיד בחר לנהוג בדרך טבעית ופשוטה שגרמה לכך שיתחבב עלינו.

דברים לזכרו של שטרך ז"ל

זכור לנו טיול קטן שערכנו באחת השבתות בתל-דן. זה היה זמן קצר לפני שעמד להתחתן. רחלה היתה מודאגת והביעה חששות, ואילו זאב לא גילה כל חששות. היה מלא בטחון עליז ונהנה מההמצאות בחיק הטבע, ובמיוחד מהאוכל המיוחד שהכינה אמו של יעקב. הוא אהב לאכול, אבל אוכל מיוחד. גם בכך גילה אנינות טעם.

בשיא שמחתו ראינו אותו ביום שבו עמד להכנס לחרופה. (למרות שלא פעם התלוצץ על חשבון הזוגות הנשואים ודבר בשבחם של חיי הרווקים, נפל ב"פח"). הוא קבל בשמחה את האורחים, התחבק עם הידידים, הצטלם אתנו. מיד לאחר החרופה הוריד את בגדי היצוג של החתן, קפל את השרוולים, ולמרות שלא היה רקדן מעולה והסתייג מרקודים, לא הפסיק לרקוד ולשמוח ועל כך אפשר לומר: מי שלא ראה את זאב לשמוח, לא ראה שמחה מימיו.

דברים לזכרו של סגור, יאב, ז"ל

נפגשנו עוד פעמים רבות וחבל שהדבר נשאר בגדר זכרונות
נעימים שלא ישכחו במהרה. קשה להבין שמי שאהב את החיים
וידע להינות מהם, לא יטעם טעמם יותר.

"...מי שלא ראה את זאב לשמח, לא ראה שמחה מימיו..."

משפחת זבידה
אילת השחר

שירים לזכרו של שטרנד, יאקב ג'יא

נשארתני פה לבד
בלעדיתך לעולם
ואתך לעד.

עם החיוך, הצחוק
וגרוק עינך הגדולות
והרחו העקשות
על חסם - תמיד
ושל גבוך

ועל תבוס נצחית
ומהרסן.

אני וכל ימים
ומסעות.

כאב מוחך ללא מרפא
וענייך
שמדיה תמיד עברך
והבדון
ואמצורה.

היי, לוי יבולתי רק לפסח
את קולך משיב:
קצנו שולמי גדול יאבירק

מכתבים לזכרו של שטנדר ז"ל

בששבת נח לחזיר:

ראש־פנה,

מועצה מקומית ראש־פנה

חגליל העליון

טל' 3773

לזכרו של זאב שטנדר ז"ל

מכתב של יורם מאירי, ראש המועצה המקומית ראש־פנה

רחל היקרה, משפחה שכולה, חברים וידידים, נבצר ממני מסיבות אישיות להיות עימכם בדגעים קשים אלה.

על-כן אני נאלץ להעביר דברי בכוב.

אין בפי ניחומים, כי מנסיוני אני יודע היטב, שאין כל אפשרות לנחם על אכידה כזו. רצייתי רק שתדעו באיזו מידה אנו מדגישים, כי אכידה זו היא של כולנו.

מכתבים לזכרו של שטרן ז"ל

היכרות קצרה היתה לי עם זאב. אך כבר לאחר הפגישה הראשונה נמצאה לנו שפה משותפת. יחד תכננו את אפשרות עבודתו עם שחרורו מהצבא, ועמדנו בפני סכום על עבודה משותפת. כאשר הקימו זאב ורחל את ביתם בראש-פנה שמחנו כולנו באושרו של הזוג הצעיר. ידענו ששניהם אוהבים את המקום ושמצוים להשתלב בחיים כאן. וגם אנו שמחנו לקבל אותם. בדצמבר הם עמדו להיכנס לבית שרכשו, אך לא הטפיקו. זאב נפל ברמת-הגולן. למרות שלא הספיק להתגורר בתוכנו, הוא נפל בהגנה על ביתו שבראש-פנה, שהוא גם ביתנו. ובשם של תושבי הבית הזה, בני ראש-פנה, אני נפרד ממנו.

יהי זכרו ברוך !